

DECLARAȚIA

UNIVERSALĂ

**DREPTURILOR
OMULUI**

Ce este Declarația Universală a Drepturilor Omului?

**Cel mai important document al
Națiunilor Unite care stabilește
standarde și norme pentru drepturile
omului. Acest document este adesea
abreviat ca UDHR.**

**UDHR creează obligații pentru
Guverne de a face sau de a NU face
anumite lucruri în scopul
promovării și protejării drepturilor
omului și a libertăților
fundamentale ale tuturor.**

Articolul 1.

Te naști liber, cu aceleași drepturi și libertăți ca toți ceilalți. Ai dreptul să decizi ce este corect și ce este greșit. Trebuie să-i tratezi pe alții cu bunățate.

Articolul 2.

Ai toate drepturile omului indiferent de cum arăți, unde locuiești, ce limbă vorbești, care este religia ta, ce gândești, dacă ești băiat sau fată sau nu te identifici ca niciunul, dacă ai o dizabilitate, dacă ești bogat sau sărac, și indiferent cine sunt părinții sau familia ta sau în ce cred părinții sau familia ta sau ce fac ei.

Articolul 3. Ai dreptul să trăiești,
să fii liber și să te simți în
siguranță.

Articolul 4. Nimeni nu te poate
trata ca pe un sclav sau servitor,
și tu nu poți face pe nimeni
sclavul sau servitorul tău.

Articolul 5. Nimeni nu te poate
tortura, răni sau umili.

Articolul 6. Conform legii,
dreptul să fii acceptat
pretutindeni ca ființă umană.

Articolul 7. Ai dreptul să fii
protejat și tratat în mod egal de
către lege, fără discriminare de
niciun fel.

Articolul 8. Dacă drepturile tale
sunt încălcate, poți căuta
justiție în instanță.

Articolul 9. Nimeni nu te poate aresta, închide în închisoare sau forța să părăsești țara fără un motiv întemeiat.

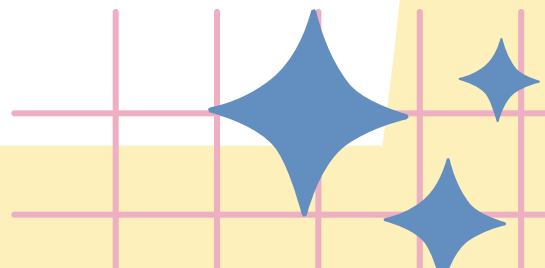
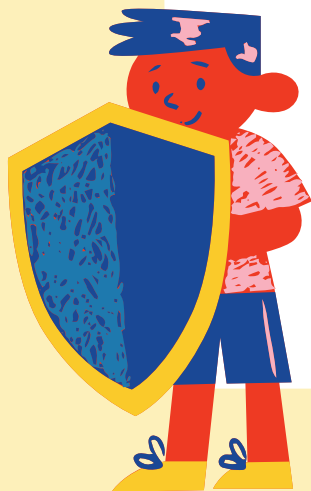
Articolul 10. Dacă trebuie să fii judecat pentru că îți revendici drepturile sau ești acuzat de o infracțiune, acest lucru ar trebui să se întâmple în public. Cei care iau decizii în cazul tău, nu ar trebui să se lase influențați de alții.

Articolul 11.

Ar trebui să fii considerat nevinovat până când ești dovedit vinovat într-un proces echitabil. Ai întotdeauna dreptul să te aperi.

Poți fi pedepsit doar pentru săvârșirea unei fapte greșite dacă aceasta era considerată o crimă atunci când ai săvârșit-o. Pedeapsa pe care o primești nu ar trebui să fie mai gravă decât ce a fost stabilit prin lege la momentul săvârșirii crimei.

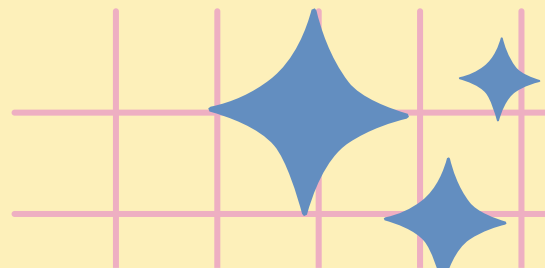
Articolul 12.

Nimeni nu îți poate prejudicia numele, intra în casa ta, deschide corespondența ta sau să te deranjeze pe tine sau familia ta fără un motiv întemeiat. Dacă aceste lucruri se întâmplă, ai dreptul să fii protejat.

Articolul 13.

Ai dreptul să părăsești o țară pentru a merge în alta, inclusiv țara ta de origine, și ar trebui să poți să te întorci în țara ta de origine dacă dorești.

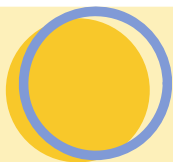
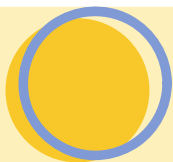
Articolul 14.

Dacă simți că viața ta este în pericol, ești amenințat sau ai fost rănit, ai dreptul să mergi într-o altă țară și să ceri protecție acolo ca refugiat. Singura excepție la aceasta este dacă săvârșești o crimă sau încalci drepturile sau libertățile fundamentale ale altora.

Articolul 15.

Ai dreptul să aparții unei țări și să ai o naționalitate. Nimeni nu îți poate lua naționalitatea fără un motiv întemeiat. Ai dreptul să îți schimbi naționalitatea dacă dorești.

Articolul 16.

Când ești suficient de în vârstă, ai dreptul să te căsătorești și să ai o familie, indiferent de cum arăți, de unde provii sau care este religia ta.

Ambii parteneri au aceleași drepturi când sunt căsătoriți și când sunt separați. Nimeni nu te poate forța să te căsătorești.

Familie este o unitate importantă a societății care are nevoie de protecție.

Articolul 17.

**Ai dreptul să deții lucruri.
Nimeni nu are dreptul să-ți ia
aceste lucruri fără un motiv
întemeiat.**

Articolul 18.

Ai dreptul la propriile tale gânduri și să crezi în oricare religie. Ești liber să practici religia sau credințele tale singur sau într-un grup și, de asemenea, să le schimbi dacă dorești.

Articolul 19.

Ai dreptul să-ți exprimi și să împărtășești propria opinie, precum și să cauți, să primești și să împărtășești informații și idei prin orice mijloc, inclusiv peste granițe/hotare.

Articolul 20.

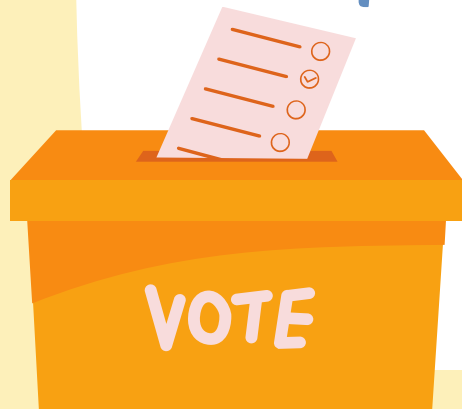
Ai dreptul să te întâlnești în mod pașnic cu alte persoane și să te alături lor într-o asociație. Nimeni nu te poate forța să te alături unei grupări sau asociații.

Articolul 21.

Când ești suficient de în vârstă pentru a vota, ai dreptul să participi la guvernarea țării tale, fie prin deținerea unei funcții publice, fie prin alegerea cuiva să te reprezinte.

Ai dreptul la acces la servicii publice. Guvernele ar trebui să fie alese în mod regulat prin vot corect și secret. Fiecare cetățean în vârstă de vot ar trebui să poată participa la alegeri.

Articolul 22.

Ai dreptul la securitate socială, ceea ce înseamnă că guvernul tău ar trebui să te sprijine pentru a trăi o viață sănătoasă și respectabilă.

Articolul 23.

Când ești suficient de în vârstă, ai dreptul să lucrezi, să îți alegi locul de muncă și să lucrezi în condiții bune. Ar trebui să poți câștiga suficient bani pentru a trăi și a susține familia ta. Oamenii care fac același lucru ar trebui să primească aceeași plată. Toate persoanele care lucrează au dreptul să se unească în sindicate pentru a-și apăra interesele.

Articolul 24. Ai dreptul la odihnă și timp liber.

Articolul 25. Ai dreptul la lucrurile de care tu și familia ta aveți nevoie pentru a duce o viață sănătoasă și confortabilă, inclusiv hrană, îmbrăcăminte, locuință, îngrijire medicală și alte servicii sociale. Mamele și copiii ar trebui să primească îngrijire și ajutor special.

Articolul 26. Ai dreptul să mergi la școală. Educația primară ar trebui să fie gratuită și obligatorie. Ar trebui să poți învăța o profesie sau să îți continui studiile cât de mult poți.

La școală, ar trebui să poți dezvolta toate abilitățile și talentele tale și să înveți despre drepturile omului și respectul față de ceilalți.

Părinții tăi ar trebui să aibă un cuvânt de spus în ceea ce privește tipul de educație pe care o primești.

Articolul 27.

Ai dreptul să participi la tradițiile și viața culturală a comunității tale, să te bucuri de arte și să beneficiezi de progresul științific. Dacă ești artist, scriitor sau om de știință, munca ta ar trebui să fie protejată și ar trebui să ai posibilitatea de beneficia din ea.

Articolul 28.

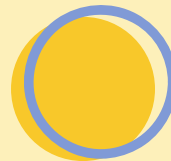
**Ai dreptul să trăiești într-o
lume în care fiecare poate să
se bucure de aceste drepturi și
libertăți.**

Articolul 29. Comunitatea te sprijină să fii cine ești, iar tu ar trebui să faci ceea ce este necesar pentru a sprijini comunitatea ta.

Drepturile omului ar trebui să fie garantate prin lege pentru fiecare. Drepturile omului pot fi limitate doar dacă este necesar pentru a respecta drepturile altora și interesele societății.

Aceste drepturi și libertăți ar trebui să susțină scopurile și principiile Națiunilor Unite.

Articolul 30.

Nicio persoană, grup sau guvern din întreaga lume nu ar trebui să facă nimic pentru a lua aceste drepturi sau libertăți de la oricine altcineva.

Recunoașteri:

**Acest document a fost pregătit
cu ajutorul Echipei de
Consultare a Copiilor din 2023 a
Child Rights Connect și cu
contribuția lui Annabel Trapp,
consultant în drepturile
copiilor.**

Coordonarea proiectului și dezvoltarea
conținutului au fost realizate de
Zsuzsanna Rutai și Imen Talhaoui.

Traducere în limba română: Galbura Gheorghe

